

Μακεδονικά

Τόμ. 4, Αρ. 1 (1960)

Polychronis K. Enepekides, Griechische Handelsgesellschaften und Kaufleute in Wien aus dem Jahre 1766 (ein Konskriptionsbuch). Aus den Beständen des Wiener Haus, Hof, und Staatsarchivs

Βασ. Λαούρδας

doi: [10.12681/makedonika.751](https://doi.org/10.12681/makedonika.751)

Copyright © 2014, Βασ. Λαούρδας

Άδεια χρήσης [Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/).

Βιβλιογραφική αναφορά:

Λαούρδας Β. (1960). Polychronis K. Enepekides, Griechische Handelsgesellschaften und Kaufleute in Wien aus dem Jahre 1766 (ein Konskriptionsbuch). Aus den Beständen des Wiener Haus, Hof, und Staatsarchivs. *Μακεδονικά*, 4(1), 591-593. <https://doi.org/10.12681/makedonika.751>

καὶ σημειώσεις περὶ τῶν κυριωτέρων κομμουνιστῶν καὶ τῶν σπυδαιωτέρων παραγόντων τοῦ κομμουνιστικοῦ κόμματος ὡς καὶ πλουσία βιβλιογραφία.

Παρὰ τὴν ἐπιφανειακὴν ἀντικειμενικότητα τοῦ βιβλίου καὶ παρὰ τὸν σκοπὸν του, ὅπως παρουσιάσῃ τὴν σημερινὴν εἰκόνα τῆς Γιουγκοσλαβίας, ὑπάρχουν μέρη εἰς τὰ ὁποῖα δυσκόλως δύναται νὰ ξεχωρίσῃ κανεὶς, ποῦ τελειώνει ἡ ἀντικειμενικότης καὶ ποῦ ἀρχίζει ἡ ἔμμεσος υἱοθέτησις συνθημάτων καὶ ἰδεῶν ὠρισμένων ἐκ τῶν παραγόντων τῆς ὁμοσπόνδου δημοκρατίας τῆς Γιουγκοσλαβίας. Τοῦτο ἰσχύει εἰδικωτέρον διὰ τὸ τμήμα περὶ «Μακεδονίας», τὴν ὁποίαν, ὅπως λέγει ὁ συγγραφεὺς τοῦ σχετικοῦ κεφαλαίου (καθηγητὴς Τ. Τ. Hammond τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Virginia), ἐπὶ μακρὸν διεξεδίκουν ἡ Ἑλλάς, ἡ Βουλγαρία καὶ ἡ Γιουγκοσλαβία καὶ ἡ ὁποία πρὸς τὸ παρὸν εἶναι διηρημένη μεταξὺ τῶν τριῶν. Ὁ συγγραφεὺς δὲν φαίνεται νὰ γνωρίζῃ ὅτι ἡ «Μακεδονία» εἶναι ἀπλῶς γεωγραφικὸς ὅρος καὶ ὅτι οἱ «Σλαβομακεδόνες», περὶ τῶν ὁποίων ὁμιλεῖ, εἶναι δημιουργήματα πολιτικῶν ἐπιδιώξεων οὐδεμίαν σχέσιν ἔχοντων πρὸς τὴν ἱστορίαν καὶ τὴν πραγματικότητα. Τὴν ἰδίαν νοοτροπίαν ἀποκαλύπτουν αἱ περὶ «Μακεδονικῆς» γλώσσης ἀπόψεις τοῦ αὐτοῦ συγγραφέως. Ἡ ἀδυναμία τῶν ἐκδόσεων τοῦ Κέντρου Μεσοευρωπαϊκῶν μελετῶν εἶναι ὅτι ἐνῶ στρέφονται κατὰ τῶν κομμουνιστικῶν εἰς τὰς βαλκανικὰς χώρας καθεστῶτων, δὲν ἔχουν ἐν τούτοις ἀπαλλαγὴ ἀπὸ τὴν παλαιὰν βαλκανικὴν ὑπερεθνικιστικὴν νοοτροπίαν, τὴν ἐν πολλοῖς υἱοθετηθεῖσαν καὶ ὑπὸ τῶν σημερινῶν κομμουνιστικῶν καθεστῶτων.

ΒΑΣ. ΛΑΟΥΡΔΑΣ

Polychronis K. Enepekides, Griechische Handelsgesellschaften und Kaufleute in Wien aus dem Jahre 1766 (ein Konskriptionsbuch). Aus den Beständen des Wiener Haus, Hof, und Staatsarchivs. Ἑταιρεία Μακεδονικῶν Σπουδῶν, Ἰδρυμα Μελετῶν τῆς Χερσονήσου τοῦ Αἵμου, ἀριθ. 27, Θεσσαλονίκη 1959, σελ. 47.

Ὁ κ. Ἑνεπεκίδης ἐκδίδει μὲ σύντομον εἰσαγωγὴν, κατάλογον Τούρκων ὑπάρχων ἐμπορῶν ἐν Βιέννῃ κατὰ τὸ 1766, συνταχθέντα ὑπὸ τῆς ἀρμοδίας αὐστριακῆς ἀρχῆς διὰ λόγους φορολογικοῦς. Τὸ ὑπὸ τοῦ κ. Ἑνεπεκίδου δημοσιευόμενον τμήμα ἀναφέρει ὀνομαστὶ μετὰ πολλῶν βιογραφικοῦ καὶ ἐμπορικοῦ χαρακτῆρος στοιχείων, 82 ἐμπόρους, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον Ἕλληνας. Ἐπειδὴ ἡ ἔκδοσις τοῦ αὐστριακοῦ αὐτοῦ κειμένου δὲν θὰ εἶναι εἰς ὅλους προσοιγία, παραθέτω ἑδῶ τὰ εἰς αὐτὸ ἀναφερόμενα ἑλληνικὰ ὀνόματα. Κωνσταντῖνος Χατζῆ-Ἰωάννου, ἐκ Σιατίστης. Μιχαὴλ Δούκας, ἐκ Σιατίστης. Μῆσιος ἡ Δημήτριος Ψαρᾶς, ἐκ Σιατίστης. Πόθος Πολύζος, ἐκ Σιατίστης. Νικόλαος Λαζάρου, ἐκ Σιατίστης. Ἀνδρέας Τούρκας, ἐκ Μοσχόπολεως. Νικόλαος Ζαφείρης (Saphir), ἐκ Λαρίσης. Ζαχαρίας Στάνκος, ἐκ Μελενίκου. Δημῖος Ἀλεξάνδρου Χάπτζα, ἐκ Σιατίστης. Δημῖος Μαυρου-

δῆς, ἐκ Σιατίστης. Δημήτριος Χατζῆ Κότσιος, ἐκ Σιατίστης. Κυριάκος Βασιλῆς, ἐξ Ἀργυροκάστρου. Ἀντώνιος Στάλιτσκος, ἐκ Μοσχοπόλεως. Μιχαὴλ Ἰωάννου, ἐξ Ἰωαννίνων. Ἰωάννης Ρούσης, ἐκ Σιατίστης. Χατζῆς Πατζατζῆς, ἐκ Μοσχοπόλεως, Μῆτσος ἢ Δημήτριος Φιλτζόγλου, ἐκ Καστοριάς. Ἀναστάσιος Δημητρίου Κεφαλᾶς, ἐκ Λαρίσης. Ζάχος Πέτσης (Petschi), ἐκ Μελενίκου. Παναγιώτης Κωνσταντίνου, ἐκ Μελενίκου. Δημήτριος Γεωργίου, ἐκ Μακρινίτσας. Ἀθανάσιος Κωνσταντίνου, ἐξ Ἀγριάς. Ξεφτέρης Μπράσολης, ἐκ Τυρνάβου. Νικόλαος Καμάρης (Camar), ἐκ Σερρών. Γεώργιος Κωνσταντίνου, ἐκ Σιατίστης. Ἀναστάσιος Παναγιώτης, ἐκ Δεσφίνης. Χατζῆ - Κυρίσης Δημητρίου, ἐκ Τυρνάβου. Γεώργιος Πάνου, ἐξ Ἰωαννίνων. Κωνσταντίνος Ντάμπτιος, ἐκ Μοσχοπόλεως. Μιχαὴλ Βρέτας Σουμπάν, ἐκ Μοσχοπόλεως. Χριστόφορος Δημητρίου, ἐκ Θεσσαλονίκης. Στέργιος Γιάννη, ἐξ Ἀμπελακίων. Νικόλαος Δημητρίου, ἐκ Πελαγονίας. Στέργιος Κώστα, ἐκ Τυρνάβου. Παναγιώτης Ἰωάννου, ἐκ Τσερνάνοβοντα τῆς Βουλγαρίας. Νικόλαος Χατζῆ-Ἰωάννου, ἐκ Πελαγονίας. Νικόλαος Σοῦρτος, ἐκ Σελενίτσης. Ἀδάμης Ἀργυρίου, ἐκ Μοσχοπόλεως. Κωνσταντίνος Τσιριγώτης, ἐκ Σκύρου. Χριστόφορος Μαργαρίτης, ἐξ Ἀργυροκάστρου. Μανώλης Σάββας, ἐκ Κωνσταντινουπόλεως. Λάζαρος Γεωργίου, ἐκ Σιατίστης. Ἰωάννης Γεωργίου, ἐξ Ἀργάσων (Argassa) τῆς Θεσσαλίας. Μάρκος Δημητρίου, ἐκ Σιατίστης. Γεώργιος Μπουῖνος, ἐκ Κοζάνης. Δημήτριος Σάβας, ἐξ Ἰωαννίνων. Ἰωάννης Παπαπολιζος, ἐκ Θεσσαλονίκης (Selenitz von Macedonien). Αὐξέντιος ἢ Ἀλέξανδρος Ἀγοραστός, ἐκ Σερβίων. Ράλης Διαμαντῆς, ἐκ Καστοριάς. Ἰωάννης Πώπιλος Χριστοδούλου, ἐκ Καστοριάς. Κῦρος Γεώργιος Πεσκάρης, ἐκ Μοσχοπόλεως. Ἰωάννης Σιγκούνας, ἐκ Μοσχοπόλεως. Νικόλαος Ζάχος, ἐκ Τυρνάβου. Ἰωάννης Κωνσταντίνου Ἀργύρης, ἐκ Καστοριάς. Θεόφιλος Κατεργάρης, ἐξ Ἰωαννίνων. Λεονῆς Ἀμυρός, ἐκ Χίου. Ἰωάννης Ἐμμανουήλ, ἐκ Μοσχοπόλεως. Θεόδωρος Νικολάου, ἐκ Καστοριάς. Θεμελῆς Χρήστου, ἐξ Ἀργυροκάστρου. Χατζῆ Φίλιππος Κύρου, ἐκ Κωνσταντινουπόλεως. Ἀπόστολος Συμεὼν Πόποβιτς, ἐκ Τρικάλων. Δημήτριος Πανούτσης, ἐκ Τυρνάβου. Πέτρος Νικολάου, ἐκ Νύσσης. Σίσσης Γεώργιος ἐκ Tzeritzen (?) Μακεδονίας. Νικόλαος Δήμου Μαλαγκίτσης, ἐκ Μοσχοπόλεως. Πούλιος Ἰωάννου, ἐξ Ἀργυροκάστρου.

Ὡς προκύπτει ἐκ τῶν παρὰ τὰ ὀνόματα ἀναφερομένων τόπων καταγωγῆς, οἱ περισσότεροι ἐκ τῶν ἐμπόρων αὐτῶν ἦσαν Ἀντικομακεδόνες καὶ δὴ ἐκ Σιατίστης καὶ Καστοριάς. Ἡ παρουσία Ἀντικομακεδόνων ἐμπόρων ἐν Βιέννῃ καὶ πρὶν ἀπὸ τὸ 1766 ἦτο ἤδη γνωστὴ. Διὰ πρώτην ὅμως φορὰν γνωρίζομεν τόσα πολλὰ ὀνόματα κατὰ τὸ ἴδιον ἔτος, ὅπως καὶ διὰ πρώτην φορὰν γνωρίζομεν τόσα πολλὰ ἐμπορικὰ καὶ βιογραφικὰ στοιχεῖα δι' ἓνα ἕκαστον ἐξ αὐτῶν. Οὕτω π.χ. πλεῖστοι ἐξ αὐτῶν εἶχον ἰδρύσει ἀνὰ δύο, ἀνὰ τρεῖς ἢ καὶ περισσότεροι, ἐμπορικὰς ἐταιρείας μὲ ἀντιπροσώπους εἰς

διάφορα μέρη, ἐπεδίδοντο δὲ εἰς εἰσαγωγὴν διαφόρων προϊόντων ἐκ τῶν τουρκοκρατουμένων περιοχῶν εἰς τὴν Αὐστρίαν (μαλλί, καπνόν, κ.τ.λ.). Ἡ ἐκδοσις τοῦ κειμένου ἀποτελεῖ πολύτιμον συμβολὴν διὰ τὴν μελέτην τῆς ζωῆς τῶν Δυτικομακεδόνων μεταναστῶν κατὰ τὴν Τουρκοκρατίαν.

ΒΑΣ. ΛΑΟΥΡΔΑΣ

Ἀντωνίου Λ. Ἀδαμοπούλου, Ἡ γεωργοοικονομικὴ ἐξέλιξις τοῦ νομοῦ Φλωρίνης. Ἐφαρμογὴ νεωτέρων γεωργοοικονομικῶν μεθόδων ἐρεῦνης. Ἀριστοτέλειον Πανεπιστήμιον Θεσσαλονίκης, ἀνάτυπον ἐκ τοῦ παραρτήματος τῆς Ἐπιστημονικῆς Ἐπετηρίδος τῆς γεωπονικῆς καὶ δασολογικῆς σχολῆς. Θεσσαλονίκη 1958, σελ. 92.

Ἡ ἐργασία τοῦ κ. Ἀδαμοπούλου ἀποτελεῖ, ὅπως δηλοῦται καὶ εἰς τὸν τίτλον, ἐφαρμογὴν νεωτέρων γεωργοοικονομικῶν μεθόδων ἐρεῦνης, παρῶς δὲ πολυάριθμα στατιστικὰ στοιχεῖα τόσον διὰ τὴν παρούσαν γεωργικὴν παραγωγὴν τοῦ νομοῦ Φλωρίνης, ὅσον καὶ διὰ τὰς δυνατότητας μεγαλυτέρων καὶ καλυτέρων ἀποτελεσμάτων εἰς τὸ μέλλον. Εἰς τὸ ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἡ κοινωνικὴ καὶ οἰκονομικὴ κατάστασις τοῦ νομοῦ Φλωρίνης» κεφάλαιον ὁ κ. Ἀδαμόπουλος ἀσχολεῖται 1) μὲ τὴν ἱστορίαν τοῦ νομοῦ, 2) μὲ τὴν ἔκτασιν καὶ τὴν κατανομήν τῆς γῆς, 3) διὰ τὸν πληθυσμὸν καὶ τὰς ἀπασχολήσεις του, καὶ 4) διὰ τοὺς μὴ γεωργικοὺς κλάδους παραγωγῆς, ἥτοι διὰ τὴν βιομηχανίαν, τὴν βιοτεχνίαν, τὴν οἰκοτεχνίαν, τὸ ἐμπόριον, τὰς συγκοινωνιακὰς συνθήκας, τὰς ἀγορὰς καὶ τὸν τουρισμὸν. Εἰς τὸ κεφάλαιον «Ἡ ὀργάνωσις τῆς γεωργικῆς παραγωγῆς» ὁ συγγραφεὺς ἀσχολεῖται μὲ 1) τὸν φυσικὸν παράγοντα, 2) τὴν γεωργικὴν ἐκμετάλλευσιν, 3) τὴν γεωργικὴν οἰκογένειαν καὶ τὴν διεύθυνσιν τῆς γεωργικῆς ἐκμεταλλεύσεως καὶ 4) τὴν διαχείρισιν τῆς γεωργικῆς ἐκμεταλλεύσεως. Τὸ τελευταῖον κεφάλαιον «Δυνατότητες γεωργοοικονομικῆς ἀναπτύξεως τοῦ νομοῦ Φλωρίνης» ἀναφέρεται εἰς 1) τὴν ἀξιολόγησιν τῆς ὑφισταμένης καταστάσεως τῶν γεωργικῶν ἐκμεταλλεύσεων, 2) τὴν ἀναδιοργάνωσιν αὐτῶν, 3) τὰς οἰκονομικὰς σχέσεις τὰς προκυπτούσας ἐκ τῆς ἀναδιοργάνωσεως τῶν γεωργικῶν ἐκμεταλλεύσεων καὶ 4) τὸν προγραμματισμὸν τῆς οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως τῶν γεωργικῶν ἐκμεταλλεύσεων.

ΒΑΣ. ΛΑΟΥΡΔΑΣ

Μιχαήλ Ἀθ. Καλινδέρη, Αἱ συντεχνίαι τῆς Κοζάνης ἐπὶ Τουρκοκρατίας. Δημοσιεύματα Δημοτικῆς Βιβλιοθήκης Κοζάνης, ἀριθ. 4. Θεσσαλονίκη 1958, σελ. ε' + 98.

Τὸ περὶ τῶν συντεχνιῶν τῆς Κοζάνης κατὰ τὴν Τουρκοκρατίαν νέον ἔργον τοῦ κ. Καλινδέρη, γνωστοῦ καὶ ἀπὸ ἄλλας χρήσιμους μελέτας του διὰ τὴν ἱστορίαν τῆς Δυτικῆς Μακεδονίας, χωρίζεται εἰς δύο κεφάλαια, ἐκ τῶν ὁποίων τὸ πρῶτον εἶναι γενικώτερον καὶ ἀναφέρεται εἰς τὴν συγκρότησιν